

Total No. of Questions—16

Total No. of Printed Pages—4

Regd. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part II
SANSKRIT

Paper I

(Second Language)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Note :—(1) ALL questions should be attempted.

(2) Question Nos. 1, 2, 3 and 14 should be answered in the medium of instruction of the candidate.

(3) The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devanagari Script) only.

(4) The bits of a question should be attempted together.

सूचना :—(1) सर्वे प्रश्नाः समाधातव्याः।

(2-3) प्रथम, द्वितीय, तृतीय प्रश्नान् अनुवादप्रश्नं च विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव समाधातव्याः।

(4) प्रश्नाः अनुक्रमणेनैव समाधातव्याः।

1. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत— 1×6=6
(अ) स्वगृहे पूज्यते।
(आ) शुश्रूषा धीगुणाः।
2. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त— 1×6=6
(अ) कुचेलोपाख्यानस्य सारांशं लिखत।
(आ) “भारतविभूतिः” पद्यभागस्य सारः लेखनीयः।
3. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त— 1×6=6
(अ) राजवाहनकृतद्विजोपकृतिं विशदयत।
(आ) “वञ्चको वञ्च्यते ध्रुवम्” कथं विवृणुत ?
4. चतुर्णां प्रश्नानां समाधानानि लिखत— 4×2=8
(अ) वृद्धा चतुर्थपुत्रस्य मरणानन्तरं किमुक्तवतीः ?
(आ) आश्रमे चोरः ऋषिकुमार इव कथं व्यवहारं कृतवान् ?
(इ) भारते वेधशाला कुत्र आसीत् ?

- (ई) शङ्करभाष्यस्य व्याख्यानस्य भामतीति नाम कथमागतम् ?
 (उ) लीलावती कथं प्रसिद्धा जाता ?
 (ऊ) कोवलः कः ? सः कां परिणीतवान् ? तौ कथम् आस्ताम् ?

5. द्वौ ससन्दर्भं व्याख्यात—

2×3=6

- (अ) अयं हि परमो लाभः उत्तमश्लोकदर्शनम्।
 (आ) प्रणिपातप्रतीकारः संरम्भोहि महात्मनाम्।
 (इ) धनी दरिद्रं मनुते पवित्रम्।
 (ई) गृहभाराय कल्पते।

6. द्वौ ससन्दर्भं व्याख्यात—

2×3=6

- (अ) सचिव नैषोऽमुष्य मृत्युसमयः।
 (आ) भद्र ! एव क्रियताम्।
 (इ) यदि भवान् एवम् इच्छति तर्हिभवतु।
 (ई) वञ्चको वञ्च्यते ध्रुवम्।

7. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत—

3×2=6

- (अ) कुचेल इति नाम कथम् आगतम् ?
 (आ) रघवे राज्यं केन दत्तम् ?
 (इ) केन सङ्गतिं न कुर्यात् ?
 (ई) राजवृत्तं कतिविधम् ?
 (उ) भारते दातृपूज्यता कीदृशी ?
 (ऊ) केन ऐक्यं साधयामः ?

8. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत—

3×2=6

- (अ) यमः मातङ्गं दृष्ट्वा किमवदत् ?
 (आ) पापबुद्धेः आशयः कः ?
 (इ) घटोत्कचः कम् आहूतवान् ? मध्यमः इति आह्वानेन कः आगतः ?
 (ई) राजा कस्य मेलनं करणीयम् इति इच्छा प्रकटितवान् ?
 (उ) संन्यासी कुत्र निवसति ?
 (ऊ) केशवशास्त्री पुत्रस्य रक्षणार्थं किं कर्तुमैच्छत् ?

9. ज्वरार्तस्य विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रं लिखत।

1×5=5

अथवा

उद्योगार्थम् अभ्यर्थनपत्रं लिखत।

10. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकं रूपाणि लिखत— 2×6=12
- (अ) राम
(आ) मति
(इ) मधु
(ई) किम् (पुम्)
11. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत— 2×3=6
- (अ) भवति
(आ) अगच्छत्
(इ) चलेत्
(ई) वन्दते
12. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत— 3×2=6
- (अ) विद्यालयः
(आ) महेन्द्रः
(इ) परमौषधिः
(ई) प्रत्येकम्
(उ) पावकः
(ऊ) वृक्षेपि
13. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त— 3×2=6
- (अ) मुनि + इन्द्रः
(आ) महा + ऋषिः
(इ) देव + ऐश्वर्यम्
(ई) धातृ + अंशः
(उ) द्वौ + एतौ
(ऊ) सीमा + अन्तः
14. अनुवदत (आन्ध्र/आङ्ग्लभाषायाम्)— 5×1=5
- (अ) त्वं पुस्तकं पठसि।
(आ) आवां विद्यालयं गच्छवः।
(इ) मम नाम कृष्णः।
(ई) परोपकारः मह्यं रोचते।
(उ) ते इदानीं ग्रन्थालये सन्ति।

15. एकेन पदेन समाधानं लिखत—

5×1=5

- (अ) वेदव्यासस्य पिता कः ?
- (आ) रघोः दिग्विजयः इति पाठः केन विरचितः ?
- (इ) केन कार्याणि सिध्यन्ति ?
- (ई) कामन्दकनीतिशास्त्रं केन विरचितम् ?
- (उ) वेदः कस्मिन् देशे प्रादुर्भूतः ?

16. एकेन पदेन समाधानं लिखत—

5×1=5

- (अ) मातङ्गः कः ?
- (आ) धर्मबुद्धिः पापबुद्धिः इति पाठ्यभागस्य रचयिता कः ?
- (इ) पाण्डवमध्यमः कः ?
- (ई) राज्ञी किं विस्मृतवती ?
- (उ) किं अनुभोक्तव्यम् ?